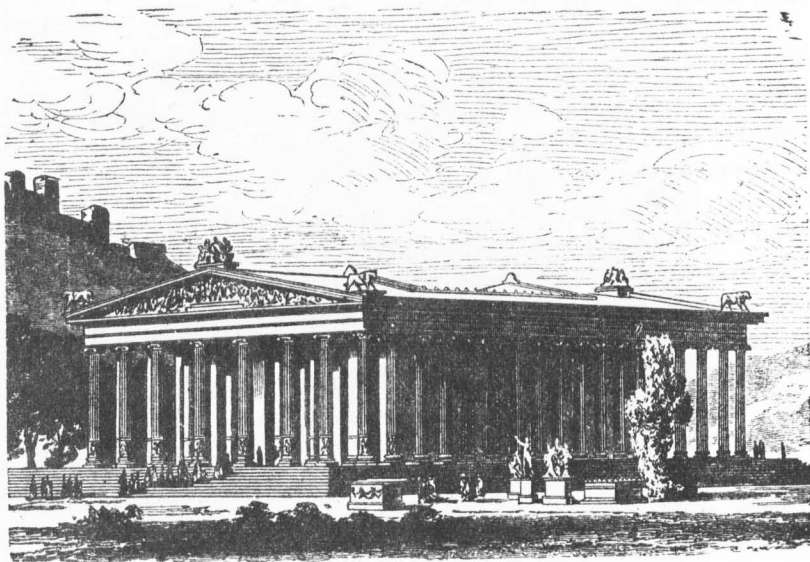

ἠγωνίσθη νὰ φέρῃ ἐκ Δελφῶν, ἐκ Δωδώνης καὶ ἐκ τοῦ ἐν Λιβύῃ μαντείου τοῦ Διὸς Ἄμμωνος χρησμούς ἐπιτηδείους νὰ ἐνισχύσωσι τὰ βουλευόμενα αὐτοῦ. Οὐδὲν ὅμως τῶν μαντείων τούτων ἐπίσθη νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν καταργοῦσαν τοὺς ὑφισταμένους ἐν Σπάρτῃ περὶ τῆς βασιλικῆς διαδοχῆς νόμους· καὶ τότε ὁ Λύσανδρος ἐμηχανεύθη νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ δι' ἑτέρου τινὸς πλαγίου τρόπου.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου εἰ δύο τῆς Σπάρτης βασιεῖς ἦσαν

Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 426 μέχρι τοῦ 399, καὶ Πανσανίας ὁ Πλειστοάνακτος, βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 408 μέχρι τοῦ 394 Ἐκ τούτων ὁ Ἄγις ἀπέθανεν ἐν περιήτου ἔτος μετὰ τὴν κατὰ τῆς Ἡλιδος ἐκστρατείας του, καταλιπὼν ἀπὸ Τιμαίης υἱόν, τὸν Λεωτυχίδην, περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ ὁποίου πολλαὶ ὑπῆρχον ἀμφιβολαί. Ὄθεν ὁ Λύσανδρος συνέ-

Ὁ ἐν Ἐφέσῳ ναὸς τῆς Ἀτιμίδος

λαβε τὸν σκοπὸν νὰ διαβιβάσῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὸν νεώτερον τοῦ Ἄγιδος ἀδελφὸν Ἀγησίλαον, ἐπ' ἐλπίδι ὅτι θέλει ἄγει καὶ φέρει αὐτὸν κατὰ τὸ δοκοῦν. Ὁ Ἀγησίλαος ἦτο τότε τεσσαρακοντούτης περιήτου καί, ἐπειδὴ εἶχεν ἀνατραφῆ μηδεμίαν ἔχων προσδοκίαν τοῦ νὰ βασιλεύῃ ποτέ, ἐνησχίθη ἀκριβέστατα περὶ τὴν σπαρτιατικὴν διαίταν καὶ πειθαρχίαν. Ἦτο δὲ ἀρελῆς τοὺς τρόπους καὶ τὰ ἦθη, προσηνῆς πρὸς τοὺς συμπολίτας, εὐπειθῆς εἰς τὰς ἀρχάς καὶ πρὸς τοὺς οὐ μόνον μικροὺς τὸ ἀνάστημα ἀλλὰ καὶ ἰσχνὸς καὶ χωλὸς τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν. Πάντα ταῦτα ἔφερον τὸν Λύσανδρον νὰ ὑποθέσῃ ὅτι, ἂν ἐπιτύχῃ νὰ περιτοίησῃ εἰς αὐτὸν τὴν βασιλείαν, θέλει κυβερνήσῃ αὐτὸς ἀντ' αὐτοῦ καὶ δυνηθῆ οὕτω νὰ κορέσῃ τελευταῖον τὴν ἀνεξάντλητον φιλαρχίαν του. Ἄλλ' ἠπατήθη παραδόξως· διότι ὁ Ἀγησίλαος, ἅμα διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Λυσάνδρου ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς ἀνεδέχθη εἰς τῶν μεγίστων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος· στρατηγὸς ἔξοχος, χρημάτων κρείσσων, φιλότιμος καὶ φιλόδοξος ὡς οὐδεὶς ἄλλος. Ὁ Ἀγησίλαος εἶχε βεβαίως τὰ ἐλαττώματά του ἀλλὰ τὰ ἐλαττώματα ἦσαν εὐγενῆ. Εἰς τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους πολίτας σχέσεις λ.χ. διετέλεσεν ἐχθρὸς ἀμειψτότερος ἢ φίλος· διότι τοὺς ἐχθροὺς ἀδίκως δὲν ἔβλαπτε, χάριν δὲ τῶν φίλων ἔπραττε καὶ τὰ μὴ δίκαια· καὶ τοὺς μὲν ἐχθροὺς ἠσχύνετο, μὴ τιμῶν κατορθοῦντας, τοὺς δὲ φίλους δὲν εἶχε τὴν γενναίότητα νὰ ψέξῃ ἀμαρτάνοντας ἀλλὰ καὶ συνεξημιόρτανε μετ' αὐτῶν, ἐνῶ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἦτο

